

I *stk. 2* bestemmes det, at varetagelsen af disse pligter og ansvaret for deres overholdelse kan overføres til en driftsleder eller anden pålidelig og tilstrækkelig kvalificeret tilsynsførende, men at det er en betingelse for fritagelse for ansvaret, at ordningen er truffet på tydelig måde, og at arbejdsgiveren fører fornødent tilsyn med, at driftslederen eller den tilsynsførende varetager hvervet på tilbørlig måde.

At arbejdsgiveren tilsidesætter disse pligter, kan ikke fritage den forsømmelige driftsleder eller tilsynsførende for ansvar. Der vil derfor kunne blive tale om, at både arbejdsgiveren og driftslederen (den tilsynsførende) bliver ansvarlig.

Stk. 2 handler nemlig kun om overførelse af det arbejdsgiveren qua arbejdsgiver påhvilende ansvar, men gør ikke op med det selvstændige ansvar, som driftslederen eller den tilsynsførende måtte have pådraget sig ved forsømmelighed eller ved positive handlinger, idet dette ansvar må afgøres efter de almindelige ansvarsregler.

Bestemmelsen tager kun sigte på det *strafferetlige* ansvar og vil navnlig få den betydning at frigøre arbejdsgiveren for dette ansvar i tilfælde, hvor han på grund af bedriftens størrelse umuligt i enkeltheder kan følge arbejdsgangen. Det har derimod ikke været formålet med bestemmelsen at udelukke et eventuelt *erstatningsansvar* for arbejdsgiveren. Om et sådant vil påhvile ham, må afgøres efter de almindelige erstatningsregler.

Hvis driftslederen eller den tilsynsførende har handlet efter udtrykkelig ordre fra arbejdsgiveren eller en anden foresat, bør ansvaret alene påhvile arbejdsgiveren eller den foresatte. En regel herom er optaget som *stk. 3*. Der er hermed intet sagt om, hvorvidt den, der har handlet efter ordren, vil kunne fritages for ansvar efter straffelovgivningen i øvrigt.

Angående bestemmelsen i *stk. 4* om udlejerens og leverandørers ansvar bemærkes, at det kan være tvivlsomt, hvem der i givet tilfælde skal bære ansvaret. Særlig kommer dette frem ved anvendelsen af tekniske hjælpemidler. Dersom det drejer sig om en maskine, der er anbragt i en virksomhed, og maskinen udelukkende anvendes i pågældende virksomhed, vil maskinens bruger blive ansvarlig for overholdelsen af loven, uanset at ejendomsretten til maskinen ikke er overgået til brugeren. For overholdelsen af elevatorforskrifternes bestemmelser om indretningen af elevator må ejeren, ikke brugeren, være ansvarlig,

hvorimod misbrug af elevatorer straffes for brugerens vedkommende.

Efter omstændighederne må det imidlertid anses for rigtigt, at ansvar (medansvar) pålægges leverandører af mangelfulde tekniske hjælpemidler. Ved de enkelte bestemmelser, der i henhold til loven bliver udfærdiget angående f. eks. enkelte tekniske hjælpemidler, må der gives nærmere bestemmelser om, hvem ansvaret skal påhvile.

I de i § 1, stk. 6, omhandlede tilfælde vil der — hvad enten der foreligger omgåelse eller ikke — normalt være en leder af virksomheden, f. eks. en arbejdsleder i et andels-selskab. Denne må da være den for loven ansvarlige. Imidlertid vil der kunne være tilfælde, hvor en bestemt person ikke kan udpeges som den ansvarlige. I så tilfælde må enhver på arbejdsstedet beskæftiget person være ansvarlig, jfr. *stk. 5*.

Ifølge fabriklovens § 42, stk. 2, ifalder den arbejder, der ved sit forhold overfor de i medfør af loven trufne sikkerhedsforanstaltninger hindrer disse i at virke efter deres bestemmelse, ansvar. Ifølge lovforslaget gives der såvel arbejderne som disses tillidsmænd ret og pligt til at medvirke til overholdelse af lovens bestemmelser. Heraf må følge, at i det omfang, hvori de særlige pligter, som loven pålægger dem til positiv medvirken, ikke efterkommes, må det betragtes som en overtrædelse af loven, som vil kunne medføre ansvar. I *stk. 6* nævnes de bestemmelser, i hvilke arbejderens og sikkerhedsrepræsentanternes ansvar for overholdelse af lovens bestemmelser er nærmere omhandlet.

Til § 4.

Bestemmelserne i denne paragraf svarer ganske til de gældende bestemmelser i fabriklovens § 30, idet der, ligesom i denne, gives ministeren bemyndigelse til *dels* at fastsætte regulativmæssige bestemmelser for erhvervsmæssigt arbejde, som arbejdsgivere lader udføre i arbejderens hjem, *dels* at forbyde hjemmearbejde, der er særlig skadeligt for sundheden eller forbundet med fare for liv og lemmer.

Fabriklovens § 30 er ikke hidtil blevet anvendt i praksis, men det må anses for nødvendigt at opretholde den deri givne bemyndigelse til at regulere hjemmearbejdet, således at der er mulighed for at gribe ind.

Med hensyn til tilsynets adgang til hjemmene henvises til § 55, stk. 2.